
Urolithiasis i klinisk praksis

ARTIKKEL

LÆRUM E

Sammendrag

Det gis en oversikt over epidemiologi, etiologi og forebyggende behandling av steinsykdom i urinveiene. Forekomsten av urolithiasis har økt betydelig etter den annen verdenskrig og rammer nå ca. 10% av voksne menn og 4% av voksne kvinner. I Norge er det funnet en insidens av pasienter med nyresteinskolikk i allmennpraksis på to per 1000 innbyggere per år. Salter utfelles i urinen når konsentrasjonen av kalsiumoksalat, fosfat, urinsyre og cystin overskrider et såkalt løselighetsprodukt. Viktige risikofaktorer for steindanning er lavt væskeinntak og høyt inntak av animalsk protein.

Utredning og steinprofylaktisk behandling må tilpasses de forskjellige typer steinsykdom som kan forekomme. Detskisseres et utredningsregime der man sannsynligvis kan påvise en eller flere årsaker til steinsykdommen hos 60-70% av pasientene. Denne utredningen kan gjøres i allmennpraksis.

Steinprofylaktisk behandling med kosthold og væsketilførsel gjennomgås. Ved stadig residiverende steindanning er medikamentell profylakse med tiazid eller allopurinol aktuelt for visse typer steinsykdom.

Publisert: 10. oktober 1996. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 6. februar 2026.